

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

64. Mentij Philosophia de polygam. pestilens

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

& talia Christianorum, non modo sumptu, verum & benigna piâque opera etiam procerum, summæque nobilium, commodantium per se tam sanctis Ministeriis famulam sine fastu, & nausea manum: addebat de Ordinum religiosorum, sanctimonia & virtute, opponebatque illos cum gente impurissima Bonziorum. Postremò censebat animorum opes Christianis omnibus communes, dies per annum multos Dei cultui festos; conciones à doctis, & sanctis hominibus ad omnem virtutem, psalmos, preces, sacrorum celebrationem, noxiorum dogmatum cautionem sagacem & sedulam, ut fas nemini esset quicquam in Typos & lucem mittere nisi ab eruditis censoribus publicè approbatum. Habebant & loco prodigij Sineses Monogamiam Christianam, qua Reges quoque vellent nolent oportebat, vna esse vxore contentos, sterili licet, & prolis defectu regnum aut sanguinem Regium extinctura: qua lege Literati nullam ægrius concoquant, nulla (quod crebro meminit Riccius) à Christi fide, sibi alioqui maximè probata, violentius aueruntur. Putant enim naturæ præcipientis effatum esse quod iis Mentius, ipsorum post Confusum Princeps Philolophus tradidit, perpetuandam vnicuique maiorum suorum memoriam in successione posterorum, esseque ingratißimum patrieidam, qui nolens suscipere liberos, maiores suos in seipso extinguit vniuersos, quorum nulla est vita nisi quam erant in suis nepotibus victuri: in quibus tota iterum gignitur, renasciturque familia. Prætervectis hunc scopulum, superest haud minus difficilis; publicæ nimirum infamiæ, cum prolem optatam consecuti, si Christo dare nomen volunt, vxores dempta vna coguntur ad suos remittere, nullius culpæ reas. Admirationi denique Sinis erat, Sacerdotum innumerabilium castitas, Hierarchici Ordinis compositissima series, & suis ab summo distincta gradibus Dei vnus in tertis Vicario, cuius illis supremam dignitatem maiestatemque Riccius explicabit, nullo cuiquam, nisi electionis diuinæ titulo possidendam, in quo sibi fuisse propositum significat, ut compararet eorum animos ad legationem à summo Pontifice optandam, & scirent quanta veneratione deceret illam excipere. Sic ait, vtraque in aula tam assidua est in ore omnium etiam Ethnicorum summi Pontificis excellentia & potestas, vix ut in Europa credi possit, Sinis certò certius persuasus, tam sacra hominem suffragatione ad eam potentiam euectum, non posse esse nisi sanctum, & sunt ab iis editi de hac re libri, cum sublimi laude Pontificiæ maiestatis, quæ in Cosmographica item à Patre (seipso videlicet) descripta tabula, multis locis ex occasione celebratur. Ita Riccius ipse.

Iam ad Cataneum redeamus quem anteueterant Macaum literæ, de felicissimo Nanchinum urbem regiam ingressu fidei, & expectatio in futurum ingens: subsidij tamen cuius causa Cataneus Macaum ierat, euerfa naufragijs Lusitanorum re colligi ferè nihil potuit, nec sinebat sancta operatorum prudentia, obolum aut orizæ granum à Sinis

B b

64.
Mentij Philo-
sophia Ide
polygam. pe-
stilis,

65.
Riccij iter
Pechinum.

quæri. Nummi vero annui trecenti à Rege serenissimo imperati vix semel quarto quoque anno extorquebantur à fisci administris; quare pondus omne petiti subsidij Macaensi Collegio incubuit, de quo Nicolaus Longobardus Sciaocco scribens, Rector Macaensis, inquit (segebatur vero tunc P. Manuel Dias) cum suis collegis, ipsa quoque libenter vitalia exprimit, ut nostris Sinenfibus necessaria suppedirent. Præter aureos nongentos tribus illorum domibus partim diuidendos, partim Riccio in iter Pechinense, horarum indicem misere campanam, vascula vitrea, & eiusmodi reculas nouitatis inuisæ exotica specie visendas quibus munus regium decoraret, eiusque demum itineris socium Iacobum Pantoiam natione hispanum cum quo, cadente Octobri Macao discedens, anno 1600. & nouo sæculo Nanchinum appulit. Dum autem cum hyeme concteti amnes & nauigia soluerentur, dona Regi ferenda Riccium manu quam poterat exquisitissima doctorum artificum ornabat, aureis præsertim draconibus (quod est Regis insigne) & solis quam vocant alic, miris coloribus picturata. Cùmque illam æquè nihil angeret ut Rescripti cura quod extra miraculum impetrari vix ac ne vix quidem eo destitutum, aditus in aulam reperturum se apprimè nouerat; En tibi, Deo mirabiliter adspirante Colius Cioscelinus ad cuius tribunal ea res propriè spectabat, magna voluntate Rescriptum vltro ad eum mittit quo significabat [Matthæum Riccium, externum genere, annorum viginti habitatione vsuque Sinensem, fidelitatis esse aded exploratæ, tam probis purisque moribus, ut cum esset de illo sæpius quæsitum iuridicè, compertus vbique ac semper fuisset cuiusvis expers mendacij. Memorem verò beneficiorum quibus se illic obstrictum sentiebat, dona quædam ad Regem peregrinæ nouitatis ex patria deferre. Se dignum putasse cuius iter eo diplomate maneret; eiusque in aula meritum testaretur.] Instabat eius profectio, cum à Superioribus Mandarinis tam incredibili affectu frequentatus est, salutationibus, aditu, commendatitiis, ad potentes amicos plurimis, nec non largis muneribus, adeo ut magnas Deo ageret gratias, quod solo minimè sterili labores ab se creditos cerneret, ut oim in Prouincia Cantonensi: accessere amabiles nouorum Christianorum lachrymæ, & comprecationes felicitis itineris, senis præcipue optimi Cin Pauli eiusque familiæ, quos P. Cataneo illic notissimo, & quem Nanciano accersit Patri Roeca commisit, Christianis fouendos, augendosque præfidiis: ipse cum Pantoia linguæ profus ignato, & F. Sebastiano Sinenfi ad Maij octauum & decimum, Pechinum soluit. Ibant pondere apud nos pretiosissimo, apud Sinas vili Sericis onustæ sex naues inter se fœderatæ, ex iis quos barcaaballos vocari diximus. Ducebantur in Regis tributum ab Eunucho; ut autem expeditius pergerent pendebat à Coliorum tribunali, vbi Cioscelinus in gratiam Riccij non leuem Eunucho condonarat quæstum, is ergo Riccium in nauium vnam humanissimè collegit, totoque itinere perhonorificè habuit. Iantium enim,